

પાનખરે વસંતની લહેર ...

યુગ પલટાયો છતાં, સ્ત્રીને આજે પણ વધતા ઓછા પ્રમાણમાં પીતા, પત્ની અને પુત્રના અંકુશ હેઠળ જીવવું પડે છે.

પ્રેમાળ, સમજુ, પીતા, પત્ની, પુત્ર મળે તો આ અંકુશનો એને અહેસાસ થવા દેતા નથી, પણ અંકુશ નેપથ્યે તો હોય જ છે. આ બંધનમાં કુનેહભરી રીતે જીવી જાણવું એ સ્ત્રીની આગવી સુઝની બાબત છે.

ખાસ કરીને તેના જીવનની પાનખરે, જ્યારે પુત્ર પોતાના કુટુંબમાં ગરકાવ થઈ ગયો હોય ત્યારે, “મા” એમાં “બોજારુપ” “બંધનરુપ” જણાય છે. આવે વખતે સ્ત્રીએ સ્વેચ્છાએ દુર ખસી, પોતાની આગવી પ્રવૃત્તિ વીકસાવી, અન્યની અપેક્ષારહીત જીવન જીવવું.

પુત્ર મુશ્કેલીમાં હોય, મુંઝાયેલો હોય, એને સહાયની જરૂર હોય તો બધી જ પ્રવૃત્તિ દુર હટાવેલી હાજર થઈ જવું, બાકી કોઈ બાબતમાં માથું નહીં મારવું. અનુભવોની વણઝારમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી ઉંડી સુઝસમજની જો પુત્ર કદર કરે અને સલાહ માગે તો જરૂર આપવી બાકી વણમાગી સલાહ કે અભીપ્રાય ક્યારેય રજૂ નહીં કરવાં.

ગમે તેટલી સધ્ધર આર્થિક વ્યવસ્થા કરી હોવા છતાં, પાનખરના કોઈક તબક્કે તો કટોકટી જણાશે જ, તો આ કપરા કાળ માટે

pa'nkhare vasantni laher...

yug palt'a'yo ch'ata', strine a'je pan' vadhata' och'a` prama'n'ma' pita', pati ane putrana' ankush herth'al' jivavu pad'e ch'e.

prema'l', samaju, pita', pati, putra mal'e to a' ankushno ene ahesa's thava' deta' nathi, pan' ankush nepathye to hoy j ch'e. a' bandhanma' kunehbhari rite jivi ja'n'vu e strini a'gavi suzni ba'bat ch'e.

kha's karine tena' jivanni pa'nkhare, jya're putra pota'na' kut'umbma' garka'v thai gayo hoy tya're, "ma" ema' "boja'rup" "bandhanrup" jan'a'y ch'e. a've vakhate strie svechch'a'e dur khasi, pota'ni a'gavi pravrutti vikasa'vvi, anyani apexa'rahit jivan jivvu.

putra mushkelima' hoy, munza'yelo hoy, ene saha'yni jarur hoy to badhi j pravrutti dur had'aseli ha'jar thai javu, ba'ki koi ba'batma' ma'thu nahi ma'rvu. anubhavoni van'za'rma'thi pra'pt thayeli und'i suz-samajni jo putra kadar kare ane sala'h ma'ge to jarur a'pavi ba'ki van'ma'gi sala'h ke abhipra'y kya'rey raju nahi karava'.

game tet'ali a'rthik sadhdhar vyavastha' kari hova' ch'ata', pankharna' koik tabakke to kat'okat'i jan'a'she j, to a' kapara' kal' ma't'e

અગમચેતી વાપરી પહેલેથી જ બચત કરવી. શક્ય હોય ત્યાં સુધી પુત્ર પાસેથી આર્થિક અપેક્ષા નહીં રાખવી.

પરીવાર, મીત્રવર્ગ, સમાજ દરેકને ઉપયોગી બની જીવી જાણવું. ક્યારેય “બીચારા” કે “દયાપાત્ર” નહીં બનવું, સ્વાવલંબી બની પારકાની સેવા કરતા રહેવું, જેથી બધે આવકારપાત્ર બનાય. નહીં તો સ્વજનો પણ બોજારુપ ગણી તરછોડશે. ખોટી લાગણીનાં પુરમાં કદી તણાવું નહીં. જાડી ચામડીના બની, નીજાનંદમાં ડુબી, સેવામય, નીઃસ્પૃહ જીવન અપનાવી, સંજોગ સાથે સમાધાન કરી લેવું. ડગલે ને પગલે જો અપમાન, ઉપેક્ષા, ઉદ્ધતાઈ, તોછડાઈના કડવા ઘુંટડા પીવાનો વારો આવે તો નીલકંઠ બની જઈ હસતે મોઢે તે પી જવા. વીષમતામાં સમતા કેળવવી, સહીષ્ણુ બની, મીજાજ કાબુમાં રાખી, મીતભાષી બની જવું. પોતાનાં દુઃખ પોતાનાં દીલમાં જ સમાવી દેવાં. ભુતકાળમાં કરેલ ઉપકારો ભુલથી પણ ક્યારેય યાદ ન કરવા કારણ કે, તે યાદો અત્યંત દુઃખદાયી પુરવાર થશે.

જીવનનો આ સૌથી કપરો કાળ, જ્યારે ગાત્રો શીથીલ બની જાય, નેત્રો ઝાંખપ અનુભવે, જ્યારે દીલ પ્રેમ, સહકાર, આધાર માટે સૌથી વધુ તડપે ત્યારે જ તે બધા વગર જ જીવતાં શીખી જવું.

આવે વખતે ફક્ત બીજાના ગુણ જ જોવાની દૃષ્ટી કેળવવી અને જો કોઈ નીર્ગુણ જ

agamcheti va'pari pachelethi j bachat karavi. shakya hoy tya'n sudhi putra pa'sethi a'rthik apexa' nahi ra'khavi.

pariva'r, mitravarg, sama'j darekne upayogi bani jivi ja'n'vu. kya'rey "bicha'ra" ke "daya'pa'tra" nahi banavu, sva'vlambi bani pa'rka'ni seva' karta' rahevu, jethi badhe a'vka'rp'a'tra bana'y. nahi to svajano pan'boja'rup gan'i tarach'od'she. khot'i la'gan'ina' purma' kadi tan'a'vu nahi. ja'd'i cha'mad'ina' bani, nija'nandma' d'ubi, seva'may, nihispruh jivan apana'vi, sanjog sa'the sama'dha'n kari levu. d'agale ne pagale jo apama'n, upexa', uddhata'i, toch'ad'a'ina' kad'ava' ghunt'ad'a' piva'no va'ro a've to nilkanth' bani jai haste modh'e te pi java'. vishamta'ma' samta' kel'avvi, sahisn'u bani, mija'j ka'buma' ra'khi, mitbha'shi bani javu'. pota'na' dukh pota'na' dilma' sama'vi deva'. bhutka'l'ma' krela' upaka'ro bhulthi pan' kya'rey ya'd na karava' ka'ran' ke, te ya'do atyant dukhada'yi purva`r thashe.

jivanno a' sauthi kaparo ka'l', jya're ga'tro shithil bani ja'y, netro za'nkhap anubhave, jya're dil prem, sahaka'r, a'dha'r ma't'e sauthi vadhu tad'ape tya're ja te badha' vagar j jivata' shikhi javu.

a've vakhate fakta bija'na' gun' j jova'ni drusht'i kel'avvi ane jo koi nirgun' j

હોય તો, તે તરફ દુર્લક્ષ કરી, ઉપેક્ષા સેવી,
ઋણાનુબંધ સ્વીકારી, અલીપ્ત થઈ જવું. તો
જ જીવનમાં શાંતી પ્રાપ્ત થશે.

આ બધું એક માનવનું નહીં પણ; કદાચ
એક “મહામાનવ”નું કામ છે. ક્યારેક તો
સહીષ્ણુતાનો બંધ તુટી પડશે, અને મન
ભાંગી પડશે પણ તે વખતે આત્મામાં
લીન થઈ જઈ, પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર
કરવા પ્રયત્ન કરવો.

ઘરના કોઈક અંધારા ખુણે એકાંતે બેસી
આંસુ સારી લેવાં. વરસાદ વરસી ગયા
પછી, કાળાં ડીબાંગ વાદળો હટી જાય છે
અને નભ ફરી એકવાર સ્વચ્છ બની જાય
તેવી રાહતનો અહેસાસ થશે અને જીવનની
પાનખરે પણ વસંતની લહેર અનુભવાશે.

લેખક: “અનંત”

૬ નવેમ્બર ૨૦૦૦ના “ગુજરાત સમાચાર”
દૈનિકમાંથી : ઉંઝા જોડણીમાં અને વીજયા-
કલાપી ફોન્ટમાં પુનર્લેખન :

uttamgajjar@hotmail.com

hoy to, te taraf durlax kari, upexa
sevi, run'a'nubandh svika'ri, alipta
thai javu. to ja jivanma' sha'nti
pra'pt thashe.

a' badhu ek ma'navnu nahi pan';
kada'ch ek "maha'ma'nav"nu ka'm
ch'e. kya'rek to sahisht'utano
bandh tut'i pad'ashe, ane man
bha'ngi pad'ashe pan' te vakhate
a'tma'ma' lin thai jai,
parma'tma'no saxa'tka'r karava'
prayatna karvo.

gharna' koik andha'ra' khun'e
eka'nte besi a'nsu sa'ri leva'.
varsa'd varsi gaya' pach'i, ka'l'a'
d'iba'ng va'dal'o hat'i ja'y ch'e ane
nabh fari ek va'r svachch'a bani ja'y
tevi ra'hatno ahesa's theshe ane
jivanni pa'nkhare pan' vasantni
laher anubhava`she.

lakhak: "Anant"

6-November 2000na'
"Gujra't Sama'cha'r" dainikma'thi
'eBha'rti'-Romanized Gujra'tima'
punarlekhan:

uttamgajjar@hotmail.com

SURAT-July 31, 2005